

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

N°. 87.

DEEL IV.

1 Jan. 1916.

INHOUD: Mr. D. L. UYTENBOOGAART. Coleoptera uit pakhuizen. — Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS. Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopteren-fauna, II. — Dr. J. TH. OUDEMANS. Rupsenbeschrijvingen II. — Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS. Nog iets over *Stenopelmus rufinasus* Gyll. — Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS. Coleoptera, in Juni 1915 bij Doorn en Maarsbergen verzameld. — Dr. A. C. OUDEMANS. Overzicht der tot 1898 beschreven Phthiracaridae. (Slot). — Dr. A. C. OUDEMANS. Acari, verzameld bij Bonn. — Naamlijst van Ned. Macrolepidoptera (Bericht). — **In Memoriam**: C. L. REUVENS.

Coleoptera uit Pakhuizen.

Xylothea meieri REITT. Deze Anobiide werd indertijd te Hamburg ontdekt en door REITTER in 1897 beschreven. De soort gaf den auteur aanleiding tot de vorming van een nieuw genus, wegens den afwijkenden bouw der sprieten. Van de levenswijze was niets bekend, daar de omstandigheden, waaronder de kevertjes gevonden werden, geen aanleiding gaven, daaruit eenige gevolgtrekking omtrent het voedsel te maken. Behalve een enkel exemplaar, later te Rotterdam onder onbekende omstandigheden gevangen (aanwezig in de collectie EVERTS), bleven, voor zoover mij bekend, de Hamburgsche exemplaren tot nu toe de eenige bekende der soort. (De *Catalogus Coleopterorum Europae* van 1906 vermeldt uitsluitend Hamburg als vindplaats).

In September van dit jaar ontving ik een monster van te Rotterdam opgeslagen divi-divi (*Caesalpinia*) met verzoek om advies omtrent de daaraan door insecten toegebrachte schade. Het monster was zoo sterk bezet met *Bruchus mimosae* F., dat bijna geen gave peul te vinden was. Echter vielen mij, behalve de zeer kennelijke door *Bruchus* aan sommige peulen

aangerichte schade, nog de sporen van een vreterij op, die van een ander insect afkomstig moesten zijn en bij nauwkeurig onderzoek vond ik een paar exemplaren van *Xylotheca meieri* REITT. Ik vroeg daarop een grooter monster aan en kwam zodoende in het bezit van 22 onbeschadigde en een paar beschadigde exemplaren dezer merkwaardige soort. *Xylotheca* beknaagt de platte zachtere zijde der divi-divi peulen en dringt ook wel door de vlieggaten van *Bruchus* de peulen binnen om aan de binnenzijde der peulen te knagen. Larven kon ik niet vinden, doch ik heb de monsters bewaard in de hoop, dat zich daarin eventueel nog bevindende eieren van *Xylotheca* verder zullen ontwikkelen.

Pelonium meieri SCHENKL. te Rotterdam in divi-divi (*Caesalpinia*) gevonden. Een Cleride, die vermoedelijk leeft van *Xylotheca meieri* REITT. en hare larven.

Trogosita mauritanica L. Over de levenswijze van deze soort kan ik iets naders mededeelen. Een partij Java-mais, te Rotterdam in lichter liggende, was aangetast door *Calandra oryzae* L. Ik nam een monster mede naar huis ter observatie. Talrijke *Trogosita*'s maakten jacht op de klanders, op *Tribolium ferrugineum* F. en verschillende *Laemophloeus*-soorten, waarvan de mais wemelde. Ook larven van *Trogosita* waren in het monster aanwezig. Nu viel het mij op, dat die larven steeds de maiskorrels binnendrongen door de gaatjes, die blijkbaar van de klanders afkomstig waren. Ik deed toen de larven van *Trogosita* in een doos met uitsluitend gave maiskorrels en het bleek mij, dat de bewuste larven niet in staat waren de gladde korrels te beschadigen en hoogstens wat knabbelden aan de vliezige punt, waarmede de korrel aan de kolf is bevestigd geweest. De larve van *Trogosita* heeft dus voor haar voorspoedige ontwikkeling voorafgaande beschadiging der maiskorrels door klander noodig, waarna het imago van *Trogosita* de concurreerende klanders uit den weg ruimt. De samenwerking van het carnivore imago met de fructivore larve is, dunkt mij, zeer merkwaardig. Mijn indruk is, dat, summa summarum, de aanwezigheid van *Trogosita* voor den toestand van de mais eerder nuttig dan schadelijk kan genoemd worden, daar de klanders worden opgeruimd, terwijl de larve van *Trogosita* alleen reeds beschadigde korrels verder uitvreet.

De larve van *Trogosita* wordt door de graanhandelaren „wolf” genoemd, welken naam zij deelt met de rups van de graanmot, waartusschen leeken geen onderscheid maken.

In dezelfde partij mais vond ik eenige exemplaren van *Peltis pusilla* KLUG.

Cryptophagus (Mnionomus) simplex MILL. Van de oude moscovische matten, waarin ik deze uiterst zeldzame soort in Juli 1913 te Rotterdam terugvond, liet ik er eenige neerleggen in een ander pakhuis, daar de oorspronkelijke vindplaats verbouwd werd en een andere bestemming kreeg. In Juli 1915 onderzocht ik de bewuste matten opnieuw en ook andere, die in de buurt lagen, en vond in alle *Cryptophagus simplex*, in totaal 37 exemplaren. Deze soort kan dus gerust als in Nederland ingeburgerd worden beschouwd. Ze is vermoedelijk afkomstig uit Zuid-Rusland, ten minste, ik zag ze in de Coleopterologische Rundschau gesignaleerd als gevonden te Novorossisk, van welke plaats veel graan te Rotterdam werd aangevoerd. De overige soorten van het subgenus *Mnionomus* WOLL. leven in het hooggebergte onder diep in den bodem gezonken steenen. Is de soort *simplex* misschien uit den Kaukasus afkomstig?

Tegelijk met *Cryptophagus simplex* MILL., vond ik in 1913 *Monotoma testacea* MOTSCH. en *quadrifoveolata* AUBÉ en sprak toen het vermoeden uit, dat deze *Monotoma*'s in de nesten van de huismuis zouden leven. A contrario redeneerende, is dit vermoeden thans bevestigd, want in het pakhuis, waarin ik in 1915 *Cryptophagus simplex* vond, waren geen muizen-nesten en ook geen *Monotoma*'s, terwijl in het in 1913 onderzochte pakhuis zich, zoowel in de moscovische matten, als onder den vloer, tallooze muizennesten bevonden.

In dezelfde moscovische matten, die kurkdroog waren, vond ik tot mijne verbazing eene *Oxyroda* in eenige exemplaren. Dr. EVERTS bleek deze niet te kennen, waarschijnlijk is het dus ook eene ingevoerde soort.

Rotterdam.

D. L. UYTENBOOGAART.
